

HELENA KUVÍKOVÁ
GABRIELA VACEKOVÁ

NÁVRH OPATRENÍ NA ZLEPŠENIE STAVU ROZPOČTOVÉHO HOSPODÁRENIA VEREJNÝCH NEZISKOVÝCH ORGANIZÁCIÍ

ÚVOD

Procesy zostavovania a realizácie rozpočtov majú svoje dlhodobou zaužívané štandardné zásady a pravidlá, ktoré vychádzajú z rozpočtových zásad a predstavujú konkrétne pravidlá zostavovania, ale aj používania rozpočtu na všetkých úrovniach verejnej správy. Predkladaný príspevok približuje problematiku rozpočtového procesu konkrétnych verejných neziskových organizáciách, ktorými sú štátne príspevkové organizácie pôsobiace v Slovenskej a Českej republike. Vzhľadom na požiadavku zachovania anonymity ich názvy neuvádzame.

Prezentujeme výstupy primárneho zberu dát, ako aj sekundárne informácie získané štúdiom legislatívy oboch krajín a údajov poskytnutých organizáciami. Čiastkovo kvantifikujeme, kategorizujeme a hodnotíme rozpočtové hospodárenie sledovaných organizácií v časovom období rokov 2005 až 2009 a zároveň približujeme tvorbu a použitie rozpočtu týchto organizácií. Prínosom je porovnanie tvorby a použitia rozpočtov konkrétnych príspevkových organizácií, zhodnotenie ich pôsobenia a predloženie návrhov na zlepšenie financovania príspevkovej organizácie v podmienkach Slovenskej republiky.

Prof. Ing. HELENA KUVÍKOVÁ, PhD – Katedra verejnej ekonomiky, Ekonomická fakulta Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Slovakia; Tajovského 10, 975 90 Banská Bystrica; tel. +421 484462320; e-mail: helena.kuvikova@umb.sk

Ing. GABRIELA VACEKOVÁ, PhD – Katedra verejnej ekonomiky, Ekonomická fakulta Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Slovakia; Tajovského 10, 975 90 Banská Bystrica; tel. +421 484462318; e-mail: gabriela.vacekova@umb.sk

ZHODNOTENIE USKUTOČNENEJ ANALÝZY

Nami vybrané príspevkové organizácie sú podobné vo viacerých ohľadoch. Spája ich spoločná história, rovnaké ekonomické a organizačné zázemie, spoločný cieľ a predmet činnosti. Takisto sú vzhľadom na rozdielny počet obyvateľov a rozlohu oboch krajín porovnateľné svojou veľkosťou, ktorú hodnotíme či už podľa počtu zamestnancov alebo sumou finančných prostriedkov sústredených v rozpočte. Legislatíva, ktorá ich upravuje sa v niektorých skutočnostiach rozchádza, no v zásade neprináša výrazné rozdiely. Aj tvorba rozpočtu a samotné financovanie oboch organizácií sa uskutočňuje v zásade podobným spôsobom. Napojenie na štátny rozpočet je zabezpečené zriaďovateľom. Okrem príspevku sú príjmy navyšované mimorozpočtovými prostriedkami a vlastnými príjmami z podnikateľskej činnosti.

Rozdielnosť organizácií sa ukazuje v spôsobe vykazovania prostriedkov. Zatiaľ čo nami vybraná slovenská príspevková organizácia (ďalej ako „ABC“) rozpisuje transfer bežných a kapitálových výdavkov komplexne, česká ho spolu s mimorozpočtovými prostriedkami rozdeľuje najskôr na prevádzkové / bežné dotácie a potom na investičné / kapitálové dotácie. Vyššia prehľadnosť je v prípade skúmanej slovenskej organizácie, ktorá presne udáva, kedy a aké rozpočtové opatrenia boli vydané a zároveň presne rozdeľuje jednotlivé typy zdrojov.

Porovnanie konkrétnych príjmových údajov viedlo k niekoľkým záverom. Príspevok od zriaďovateľa je v českej organizácii (ďalej ako „XYZ“) v každom roku vyšší. Čiastkovo rastie schválený rozpočet aj rozpočtové opatrenia, ktoré síce kolíšu, ale v každom roku rozpočet navyšujú. Naopak, v prípade organizácie „ABC“ výška transferu klesá, čo má za následok znižovanie závislosti na zriaďovateľovi. Toto znižovanie však prináša problémy, pretože nie je zo strany organizácie žiaduce. Organizačné jednotky „ABC“, ktoré majú zo zákona povinnosť uverejňovať informácie, majú minimálne príjmy z vlastných zdrojov, pretože poskytujú väčšinu získaných informácií a služieb bezplatne. Prichádzajú tak o jednu z foriem zdrojov a musia si preto vystačiť s poskytnutým transferom a mimorozpočtovými prostriedkami z projektov.

Bežný transfer je v „XYZ“ rozdelený na príspevok na činnosť – vo výške schváleného rozpočtu. Okrem toho sú presúvané prostriedky z minulých rokov v podobe mimorozpočtových prostriedkov. Tieto prostriedky sú určené na konkrétne programy. V „ABC“ sú bežné výdavky rozdelené na príspevok na činnosť a účelové prostriedky na tri programy.

Kapitálová časť transferu je v prípade oboch organizácií minimálna. Organizácia „ABC“ dostala v každom roku určitú čiastku kapitálových prostried-

kov. Táto, už aj tak nízka suma prostriedkov, bola takmer v každom sledovanom roku znížená zápornými rozpočtovými opatreniami, preto museli byť potrebné prostriedky čerpané najmä z mimorozpočtových zdrojov, teda v rámci realizácie projektov. Schválený rozpočet kapitálových výdavkov bol v prípade „XYZ“ v každom roku nulový. Avšak rozpočtové opatrenia tento rozpočet výrazne navýšili, a to v každom roku.

Celkový transfer „XYZ“ je teda v porovnaní s „ABC“ vyšší. Musíme konštatovať, že zriaďovateľ „XYZ“ viac dbá na plnenie úloh, ktoré má „XYZ“ plniť a poskytuje na ne preto dostatočné prostriedky. Obe organizácie musia plniť úlohy, ktoré sú v skutočnosti záujmom štátu, s výraznou pomocou vlastných síl, ktoré však najmä v prípade „ABC“ v súčasnosti nie sú postačujúce.

Spôsob získavania príspevku je v každej organizácii v určitej miere iný. Zatiaľ čo v SR sa prostriedky pridávajú na programy na základe žiadosti, ktorá nie je bližšie špecifikovaná, v ČR existuje systém formulárov. Znamená to, že každá kapitola štátneho rozpočtu vyhlasuje programy, na ktoré sa majú príslušné organizácie, vrátane organizácie „XYZ“, hlásiť pomocou už spomínaného systému formulárov. Týchto formulárov je šesť, napríklad „identifikačné údaje a systém riadenia akcie“, „harmonogram prípravy a realizácie akcie“ a pod. Je to systém, ktorý sa realizuje pod záštitou Európskej únie. Umožňuje priebežné operatívne sledovanie priebehu realizácie akcie. „XYZ“ tak realizuje viacročné programy, na ktoré sú pridelené balíky finančných prostriedkov. Po ukončení každého realizačného roka sa tieto prostriedky musia vracatť príslušnému ministerstvu a v roku nasledujúcom sa o ne musí opäť žiadať. V prípade organizácie „ABC“ takáto situácia nenastáva, resp. nastáva veľmi zriedkavo (napríklad v roku 2005), kedy vzniknú prebytky transferu, ktoré sa musia vrátiť na účet príslušného ministerstva. Prostriedky transferu väčšinou na plnenie plánu nestačia a musia sa preto v priebehu roka čerpať prostriedky aj z iných zdrojov. S transferom súvisí množstvo vydaných rozpočtových opatrení a najmä ich výška a charakter. Opatrenia vydané pre organizáciu „ABC“ nepredstavovali vždy navýšenie rozpočtu, opačná situácia je u organizácie „XYZ“. Opatrenia boli väčšinou kladné a výrazne navýšovali rozpočet najmä v prípade kapitálových prostriedkov.

Rozdelenie transferu podľa kategórií, na ktoré sa prostriedky čerpajú, „XYZ“ neprináša. Na základe získaných informácií je však možné konštatovať, že najviac prostriedkov sa čerpá v kategórií monitoring, informatika a dokumentácia v oboch sledovaných organizáciách.

Vlastné zdroje, resp. tržby sú výrazne odlišné. Organizácia „XYZ“ dosahuje neporovnateľne vyššie tržby ako organizácia „ABC“. Pre porovnanie, tržby z predaja vlastného majetku „ABC“ sú dokonca nižšie ako tržby za publikácie „XYZ“.

Tržby za služby poskytované „XYZ“ sú v niektorých rokoch dvoj- až trojnásobne vyššie. Vlastné príjmy „XYZ“ navyšuje aj spoločný projekt stredoeurópskych štátov pre operatívne počítanie a výskum. Súčasťou tohto projektu je aj organizácia „ABC“, ktorá osobitne nevykazuje príjmy z tejto činnosti.

Mimorozpočtové prostriedky sú vyššie v SR, okrem roku 2006, kedy bola situácia opačná. Organizácia „XYZ“ realizuje aj projekty výskumu a vývoja počas celého sledovaného obdobia, „ABC“ ich začala realizovať len nedávno, pretože nespĺňala stanovené smernice.

Celkové príjmy „XYZ“ sú niekoľko násobne vyššie ako príjmy „ABC“, vyplýva to zo spomínanej z rozdielnosti čiastkových príjmov a tiež z porovnania veľkosti a rozsahu činnosti organizácií.

Príspevková organizácia „XYZ“ nerozpisuje výdavky podľa funkčnej a ekonomickej klasifikácie, ako je to u organizácii „ABC“. Porovnáva len skutočné čerpanie finančných prostriedkov, rozdelených na prevádzkovú činnosť a financovanie investícií s % ročného plánu, to znamená v akej miere skutočnosť korešponduje s plánovanou veľkosťou výdavkov, ktorá je zhodná s výškou schváleného rozpočtu. Keď porovnáme čerpanie celkových výdavkov, tak skutočnosť vyplývajúca z tohto porovnania je, že „XYZ“ vykazuje vyššie výdavky vo všetkých rokoch. Zaujímavé je, že v oboch organizáciách došlo v rokoch 2006–2009 k rastu výdavkov i príjmov a v poslednom roku sa rast zmenil na výrazný pokles. Tento fakt je spôsobený vplyvom zhoršenej ekonomickej situácie oboch krajín.

Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že aj pri porovnaní vývoja nákladov a výnosov „ABC“ a „XYZ“ v priebehu rokov 2005–2009 je „XYZ“ organizáciou, ktorá vykazuje vyššie sumy. V oboch prípadoch vzniká v každom roku kladný hospodársky výsledok, ktorý sa podľa legislatívy oboch krajín používa rovnakým spôsobom. V prípade „XYZ“ je ale zisk najmä v posledných rokoch viditeľne vyšší.

Každá z organizácií hospodári s fondmi, ktoré tvorí podľa príslušného zákona. Majetok je tvorený rovnakými položkami. Najviac prostriedkov je sústredených v dlhodobom hmotnom a nehmotnom majetku. Celkovo je majetok organizácie „XYZ“ vyšší.

Celkovou analýzou organizácií z pohľadu ich rozpočtového hospodárenia prichádzame k záveru, že súčasná nie veľmi priaznivá ekonomická situácia oboch krajín sa odrazila aj na hospodárení organizácií. Tie majú nižšie príjmy a musia sa im prispôsobiť, čo nie je jednoduché. Ich porovnanie je náročné, nakoľko spôsoby vykazovania údajov sú značne rozdielne, ako aj rozpočty, ktoré odrážajú veľkosť organizácií. Existuje však zreteľný fakt, ktorý ukazuje, že „XYZ“ je organizáciou, ktorá je na tom finančne lepšie ako „ABC“. Týmto faktom je podpora zo strany

zriaďovateľa, ktorá má aj napriek súčasnému poklesu dlhodobu rastúci charakter, čo v prípade príspevkovej organizácie „ABC“ povedať nemôžeme.

NÁVRHY NA ZLEPŠENIE FINANCOVANIA

V SR plní štát v poskytovaní verejných služieb dominantnú úlohu a neziskové organizácie majú len doplnkovú funkciu. Problémom je najmä existencia rozpočtových a príspevkových organizácií, pretože štát sa musí rozhodovať, či dať prednosť ochrane štátnych organizácií, alebo bude presadzovať trhové vzťahy v rámci tretieho sektora.

Pri uvažovaní o zabezpečení činnosti, v ktorej chce mať štát, resp. orgán verejnej správy určitú ingerenciu, si treba položiť otázku, či ju musí zabezpečovať priamo verejná organizácia. Mnohé veľmi prospešné aktivity existujú bez priameho zásahu verejnej moci či verejných prostriedkov. Aj v oblastiach, kde je na vykonávanie danej činnosti potrebné mať určitú účasť štátu, to môže znamenať napríklad daňovú úľavu či finančnú podporu bez nároku na vznik či existenciu organizácie verejného sektora. Každá organizácia bez ohľadu na svoju právnu formu by však mala spĺňať tri hlavné podmienky, ktorými je vynúiteľný a konzistentný systém zodpovednosti a skladania účtov, tvrdé rozpočtové obmedzenie a tlak na efektívnosť činnosti.

Príspevkové organizácie sú označované ako „hybridné“. Dôvodom je, že ide o kombináciu ziskového a neziskového typu podnikania, v prospech verejnosti. Práve tento typ organizácií sa v rámci Európskej únie vyskytuje len ojedinele. Či už na základe tohto faktu, alebo toho, že financovanie príspevkových organizácií nie je práve najtransparentnejšie, možno usúdiť, že zmena právnej formy by mohla byť prínosom.

Faktory dôležité pri uvažovaní o tom, aký typ organizácie použiť v konkrétnej situácii, možno rozdeliť do 4 kategórií:

- Efektívnosť – do akej miery má byť vykonávaná činnosť oslobodená od riadiacich mechanizmov v rámci štátnej správy, čím získa väčšiu efektívnosť jej realizácie.

- Koncentrácia – v akom rozsahu sa má organizácia sústrediť na čo najlepšiu realizáciu konkrétnej aktivity, alebo má realizovať širší balík úloh.

- Funkčnosť – v akej miere sa má činnosť realizovať pružne a reagovať na potreby „zákazníkov“ skôr než na pokyny ministerstva.

- Legitímnosť – do akej miery sa má zachovať odstup politikov od určitých rozhodnutí.

Existuje niekoľko možností, ktoré možno brať do úvahy. Prvou je transformácia na rozpočtovú organizáciu, ktorou obe sledované príspevkové organizácie vŕľakedy boli. Problémom vtedy bola hlavne nízka efektívnosť využívania rozpočtových zdrojov, nakoľko zamestnanci neboli zainteresovaní k dosahovaniu úspor týchto zdrojov. Pravdepodobne by išlo o krok vzad, nakoľko po vstupe do Európskej únie medzi základné potreby a očakávania v oblasti neziskových organizácií patrí aj transformácia rozpočtových a príspevkových organizácií na súkromné neziskové organizácie.

Druhou možnosťou by bolo oddelenie sa od štátu a vytvorenie podnikateľského subjektu, akciovej spoločnosti alebo spoločnosti s ručením obmedzeným, v ktorej má účasť aj štát. Tento typ organizácie môže prispieť k zvýšeniu výkonnosti v porovnaní s „klasickými“ verejnými inštitúciami. Pozitívny účinok však možno očakávať len vtedy, ak sú tieto kroky sprevádzané tvrdým rozpočtovým obmedzením a jasným regulačným rámcom.

Dôležité je, aby organizácia mala štatút všeobecnej prospešnosti, ktorý priznáva štátny orgán. Tento štatút môže získať spolok, akciová spoločnosť alebo spoločnosť s ručením obmedzeným a je výhodný najmä z dôvodov zdaňovania. Zákon č. 213/1997 o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby vymedzuje typ neziskovej organizácie, ktorá by bola vhodnou v prípade premeny právnej formy príspevkovej organizácie. Ide o organizáciu, ktorá je založená na neziskovom princípe a ktorá môže vykonávať podnikateľskú činnosť za podmienky, že sa touto činnosťou dosiahne účelnejšie využitie majetku a nebude ohrozená kvalita, rozsah a dostupnosť služieb, pre ktoré bola založená. Zároveň jej možno poskytnúť dotáciu zo štátneho rozpočtu.

Neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby, kde však štátne orgány majú zakladateľskú právomoc, sú vhodné tam, kde má mať organizácia vysokú mieru flexibility v organizačnej štruktúre a odmeňovaní. Súčasne je jej cieľom jasne zdôrazniť, že štát nepreberá zodpovednosť za jej prípadnú insolventnosť a že ich pokladá len za jedného účastníka trhu.

Ako však uvádza Beblavý (2002) nie je jednoduché vybrať správnu právnu formu organizácie. „Je zrejmé, že každá z právnych foriem má svoje výhody a nevýhody, vďaka ktorým sa viac hodia pre realizáciu tej či inej funkcie. Otázky, ktoré vyvstávajú v súvislosti s jednotlivými typmi verejných organizácií, sa týkajú možností, rizík a istôt jednotlivých foriem. Kľúčovou otázkou je: Kedy je najvhodnejšie použiť jednotlivé právne formy? Význam slova »najvhodnejší« závisí od našich cieľov a preto neexistuje jediný správny model.“

Dôležitou vlastnosťou úspešnej organizácie je finančná udržateľnosť. Finančná udržateľnosť znamená oveľa viac, ako mať dostatok financií. Je to schopnosť

organizácie zaistiť dlhodobý a rôznorodý príjem, s cieľom naplňať svoje poslanie. Kľúčom k finančnej udržateľnosti je rôznorodá skladba prostriedkov, z viacerých zdrojov rôzneho typu, pričom aspoň niektoré sú dlhodobo garantované. V prípade sledovanej organizácie je garantovaným zdrojom príspevok zo štátneho rozpočtu. Organizácia zároveň potrebuje neviazané prostriedky, aby mohla iniciovať nové projekty a zabezpečovať vlastný rozvoj. V tejto oblasti organizácia plánuje osloviť širšiu verejnosť novými ponúkanými službami, a teda rozšíriť spektrum svojej pôsobnosti, s cieľom zvýšenia príjmov z vlastnej činnosti.

ZÁVER

Analyzovali sme dve verejné neziskové organizácie, ktoré sú napojené na štátny rozpočet príspevkom, to znamená príspevkové organizácie, zriadené orgánom štátnej správy. Odrazom hospodárenia príspevkovej organizácie je rozpočet, ktorého výška a časový vývoj ukazuje, aká je aktuálna a perspektívna ekonomická situácia organizácie. Porovnaním sme dospeli k záveru, že legislatívy SR a ČR sa odlišujú v spôsobe právneho ukotvenia príspevkových organizácií, v počte fondov, v rozdielnosti pojmov, v stanovení finančných vzťahov a v jednotlivých paragrafoch definujúcich oblasti, ktoré sa v slovenskej legislatíve neobjavujú. Výsledkom syntézy nadobudnutých informácií bola komparácia organizácií, ktorá poukázala na rozdiely medzi nimi a vyhodnotila, ktorá organizácia je v súčasnosti na tom finančne lepšie. Analýzou rozpočtov vybranej českej a slovenskej príspevkovej organizácie sme zistili, že v lepšej ekonomickej situácii sa nachádza česká organizácia „XYZ“, z dôvodu vyšších príjmov, ktoré vyplývajú z väčších rozmerov organizácie, no najmä z dôvodu výraznejšej podpory zo strany zriaďovateľa. Poukázali sme na reálnu finančnú situáciu sledovaných organizácií, na základe ktorého môže slovenská príspevková organizácia „ABC“ zväziť kroky k zlepšeniu financovania. Medzi tieto možnosti a zároveň naše návrhy patria: zmena právnej formy organizácie, objektivizovanie bezpodmienečne nutnej výšky štátneho príspevku na zabezpečovanie služieb predstavujúcich záväzky štátu, prostredníctvom auditu, využívanie štrukturálnych fondov Európskej únie vo väčšej miere, rozšírenie ponúkaného sortimentu služieb, zvýšenie záujmu verejnosti a podnikateľských subjektov o poskytované služby.

LITERATÚRA

- Beblavý M.: Manuál pre tvorbu verejnej politiky. Bratislava: Róbert Vico – vydavateľstvo 2002, s. 167-193. Dostupné na internete: <http://www.governance.sk/ecosoc/Man%20Cast%20A.pdf> [cit. 22.03.2011].
- Fabian Š.: Rozpočtovníctvo a účtovníctvo verejnej správy, vyšších územných celkov a nimi zriadených rozpočtových a príspevkových organizácií. Bratislava: SÚVAHA spol. s r. o. 2005, 311 s. ISBN 80-88727-92-8.
- Kordošová A., Kovalčíková A.: Účtovníctvo rozpočtových organizácií, príspevkových organizácií a obcí. Bratislava: IURA EDITION spol. s r. o. 2005, 140 s. ISBN 80-8078-075-7.
- Kuvíková H.: Neziskové organizácie v Európskej únii. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela, Ekonomická fakulta 2004, 100 s. ISBN 80-8055-937-6.
- Kuvíková H., Vaceková G.: Aplikácia moderných metód finančnej analýzy na sledovanie výstupov organizácií neziskového sektora. In Hittmár, Š. a kol. Rozvoj manažmentu v teórii a praxi. Žilina: EDIS – vydavateľstvo ŽU 2010, s. 284-289. ISBN 978-80-554-0294-9.
- Výročné správy a interné materiály analyzovaných príspevkových organizácií.

MOŽLIVOŠTI POPRAWY ZARZĄDZANIA BUDŻETEM
W ORGANIZACJACH POŻYTKU PUBLICZNEGO

Streszczenie

Artykuł koncentruje się na organizacjach pożytku publicznego, które przyłączone są do budżetu państwa na zasadzie wkładu organizacji założonej przez rząd. Refleksja nad zarządzaniem organizacji dotyczy budżetu tej organizacji. Wysokość i czas rozwoju budżetu pokazują aktualną oraz przyszłą sytuację ekonomiczną organizacji. Na podstawie porównania naszej wiedzy doszliśmy do wniosku, że ustawodawstwo SR i CZ różni się co do metody prawnej ramy dla organizacji, poziomu funduszy, różnicy koncepcji, stosunków finansowych alokacji oraz indywidualnych paragrafów definiujących obszary, których nie ma w ustawodawstwie słowackim. Na podstawie zdobytej informacji porównano organizacje, co wskazywało na różnice pomiędzy nimi, oraz dokonano oceny, która organizacja jest aktualnie w lepszej sytuacji finansowej. Analiza budżetów organizacji „ABC” i „XYZ” pozwoliła na wyciągnięcie wniosku, że organizacja „XYZ” jest w lepszej ekonomicznej sytuacji ze względu na wyższe dochody, które wynikają z faktu, że jest organizacją większą, a przede wszystkim że otrzymuje większe wsparcie ze strony założyciela. Wskazaliśmy na rzeczywistą sytuację finansową badanych organizacji, biorąc pod uwagę, że słowacka organizacja „ABC” ma szansę poprawy swojej sytuacji finansowej. Możliwość taką daje: zmiana prawnej formy organizacji; wprowadzenie audytu, dzięki któremu obiektywizuje się bezwarunkowe wsparcie państwowego wkładu w celu zapewnienia usług, co należy do obowiązków państwa; zwiększenie stopnia wykorzystania funduszy strukturalnych Unii Europejskiej; poszerzenie zakresu usług; zwiększenie zainteresowania publicznego oraz biznesu dla oferowanych usług.

POSSIBILITIES OF IMPROVING THE BUDGETARY MANAGEMENT
OF PUBLIC NON-PROFIT ORGANIZATIONS

S u m m a r y

In this paper we focus on the public non-profit organizations that are attached to the state budget by the contribution that means the contributory organizations founded by the authority of the government. The reflection on the management of the contributory organization is a budget as the subject under study. The height and the time development of the budget show what the actual and perspective economic situation of the organization is. On the basis of the comparison of the knowledge we came to a conclusion that the legislative of the SR and CZ varies in the method of the legal frame for the contributory organizations, in the amount of the funds, in the conceptions' difference, in the financial relations' allocation and in the individual paragraphs defining the areas that do not appear in the Slovak legislative. The result of the synthesis of thus acquired information was the comparison of the organizations that pointed to the differences between them and evaluated which organization is currently in a financially better situation. By the analysis of the budgets of the "ABC" and "XYZ" organizations, we found out that the "XYZ" organization is in a better economic situation due to the higher incomes that result from the bigger size of the organization and mostly from the reason of the more outstanding support from the founder. We pointed to the real financial situation of the organizations under study, on the basis of that the Slovak organization "ABC" can consider the steps to the improvement of financing. To these possibilities and also our suggestions belong the following: a change of the legal form of the organization; through the audit objectivize the unconditionally inevitable amount of the state contributory for ensuring the services which are the duties of the state; using the structural funds of the European Union in a bigger measure; extend the offered range of the services; increase the public interest and the interest of business subjects in the provided services.

Kľúčové slová: rozpočet, príspevková organizácia, nezisková organizácia.

Słowa kluczowe: budżet, organizacja udziałowa, organizacja pożytku publicznego.

Key words: key words: budget, contributory organization, non-profit organization.